

[Udenrigsministeren.]

den rene Mestbegunstigelse til en Politik, der ser paa gensidige Tarifindrømmelser, hvilket naturligvis vilde forudsætte en Revision af vor Toldtarif. En saadan Omlægning er et vidtrækkende Spørgsmaal, hvis endelige Afgørelse maa afhænge af en dybtgaaende Undersøgelse af vort Erhvervslivs Tarv. En saadan Undersøgelse foretages som bekendt for Tiden i Traktatkommissionen, og jeg vilde finde det rimeligt, om man, saaledes som Flertallets Ordfører udtalte for nylig, afventede Resultatet deraf, inden man tog Stilling til eller drøftede dette Problem, saa meget mere som en Afsluttelse af en Mestbegunstigelsestraktat i ingen Henseende kan præjudicere Udfaldet af denne Undersøgelse.

Men hvad der i særlig Grad har undret mig i Mindretallets Betænkning, er Udtalelsen om vore Toldforhandlere, d. v. s. om Udenrigsministeriets Embedsmænd. At bebrejde dem, at de ikke ændrer Danmarks Handelspolitik, er med et mildt Udtryk ganske hen i Vejret. Udenrigsministeriets Embedsmænd skal som andre Embedsmænd gennemføre den Politik, Regeringen finder rigtig, og gøre det saa loyalt og omhyggeligt som muligt. Jeg kan forsikre Mindretallet om, at hvis den danske Regering med den fornødne parlamentariske Støtte vil bestemme sig til at gaa over til Tariftraktatpolitik, vil den ogsaa i Udenrigsministeriets Embedsmænd finde den loyale Medhjælp, den kan gøre Krav paa. Naar Mindretallet derfor kræver, at Forberedelserne til Traktatforhandlingerne indtræder i et helt nyt Stadium, en helt ny Æra, at de forældede Former og Metoder maa brydes, maa jeg gaa ud fra, at dette Krav har til Forudsætning en forudgaaende af Regeringen bestemt Omlægning af vor Traktatpolitik til en Tarifpolitik, men ikke indebærer nogen Kritik af det Arbejde, der hidtil er udført under andre Forudsætninger. Dette Arbejde er paa ingen Maade en saa simpel Sag, som Mindretallet øjensynlig mener, og i Betragtning af, at det er Mindretallets Opfattelse, at vor nuværende Toldlov er det slettest mulige Redskab i vore Forhandleres Hænder, burde en fuldt saglig Vurdering af de overfor forskellige Tariftraktatlande opnaaede Resultater i Virkeligheden netop hos Mindretallet vække særlig Tillid til vore Forhandleres Evne og Villie. For saa vidt det er selve vor Traktatpolitik, som Mindretallet vil til Livs, bør det rette sit Skyts ikke mod Embedsmændene, men mod Udenrigsministeren som Medlem af Regeringen, men jeg finder ogsaa

ud fra Mindretallets principielle Synspunkt, at jeg kun daarligt vilde have opfyldt mine Forpligtelser overfor kommende danske Regeringer, hvis jeg til Fordel for saa relativt ubetydelige Markeder som dem, der her er Tale om, havde fulgt Mindretallets Anvisninger og som Følge heraf havde overladt min Efterfølger en overfor Udlandet bastet og bundet Toldlov.

Schovelin: Jeg forstod paa den højtærede Ministers lange Tale, at Mindretallet ikke forgæves har fremsat sin Udtalelse i Betænkningen, og det store Apparat, man har ment at burde sætte i Bevægelse, synes mig at tyde paa, at vor Betænknelighed har gjort sin Virkning. Men lad mig først sige, at med Hensyn til Udenrigsministeriets Embedsmænd behøves al den Højtidelighed ikke, thi jeg synes, at enhver, der læser Betænkningen, klart maa kunne se, at det, Kritikken rettes imod, er *Systemet*, et System, hvis væsentligste Bestanddel oven i Købet er Toldpolitikken, som altsaa ligger fuldstændig udenfor Udenrigsministeriets Ressort, og ingen Bebrejdelse i Retning af, at der føres en forkert Toldpolitik, kan med Føje siges at ramme Udenrigsministeriets Embedsmænd.

Jeg vil derfor her nøjes med blot at sige dette enkle, at jeg med Tilfredshed hørte den højtærede Udenrigsministers Forsikring om, at hvis der kom en fuldstændig principiel Forandring i disse Forhold, tør man fra Udenrigsministeriets Embedsmænd vente, at de lige saa loyalt vil gennemføre dette Princip, som de altsaa nu med saa stor Begejstring og Villighed har sluttet sig til den nuværende Mestbegunstigelsespolitik. Min Hovedbemærkning ved denne Lejlighed er denne, at den højtærede Ministers Projektler gaar hen over mit Hoved, i Virkeligheden slet ikke rammer Betænkningen, thi det er ingen Betænkning, der er skrevet *mod* Mestbegunstigelsespolitikken. Naar den højtærede Minister forsikrer os om, at han ikke vil være med til at opgive Mestbegunstigelsen, vil jeg sige, at vi har ikke nogen Sinde ønsket, at han skulde opgive Mestbegunstigelsen, vi gaar endog saa vidt at sige, at vi kan overhovedet ikke godt tænke os en Traktat, i hvilken ikke Mestbegunstigelsen slaas fast. Det, vi siger, er, at *dette ikke er nok*. Derfor er hele denne Diskussion fuldkommen ørkesløs, dette Forsvar for Mestbegunstigelsen ganske overflødig, thi her er Spørgsmaal om et Mere eller Mindre. Vi siger: Det er ikke nok. Det har vist sig Gang paa Gang ved uimodsigelige Eksempler, at det ikke er nok, og at det, jeg har peget